

fees, at disse udenfor Sagen liggende Spørgsmaal føre meget vidt, og i alt Fald foreligge de ikke for os.

Hvad der foreligger os, for at vi kunne afgjøre de stillede Endringsforslag, er jo væsentligt det Spørgsmaal, som vi maae afgjøre med os selv, og hvori Ministeren har været uenig med det ærede Udvalg, nemlig, om der enten tidligere eller ved Loven af 19de Februar 1861 er stiftet en Ret til at gjøre, hvad jeg vil kalde — for ikke at komme ind paa en usikker Brug af Ordet — en fuldstændig Gave af Kapital fra den ene Kirke til den anden. Det er det, Udvalget ikke har troet, at der er nogen Ret til, og jeg tilstaaer, at jeg heller ikke har troet det. Jeg antager ikke, at der ved Lovens 2—22—64, skjøndt der staaer Ordet „eller“, kan efter Betydningen af Ordet „Forstrækning“ og efter den Fortolkning, som denne Artikel i en Række af Aar har faaet, være Hjemmel til at sige, at der kan bortgives Kapital fra den ene Kirke til den anden, men der kan hdes Forstrækning og Understøttelse paa en for den forstrækkende Kirke onerens Maade, og det er det, den ærede Minister fastholder, hvorimod han jo i dette Dieblil har opgivet den Paa-stand, at der kan gives en Gave af Kapital. Naar vi altsaa ere enige derom, er der tilbage at bestemme og begrænse den Understøttelse, der kan gives, forsaavidt der hidtil ikke derfor har været Lovhjemmel, og vi ved denne Lov ikke ville give Lovhjemmel til at hde en egentlig Gave af Kapital; der bliver tilbage det Spørgsmaal: Ere de af Udvalget foreslaaede Bestemmelser, der gaae ud paa at forhindre en egentlig Bortgiveness af Kapital fra visse Kirker til andre, tilstrækkelige hertil? Jeg troer ikke, at de kunne være meget strengere, naar det Formaal, den ærede Minister har sat sig, og hvori jeg fuldstændigt samstemmer med ham, skal opfyldes; men jeg skal dog gjøre opmærksom paa to Punkter, som det forekommer mig, at det ærede Udvalg kunde have inddraget under sin Behandling, naar man, maaskee glemmenbe lidt Bitterheden af den Strid, der var vakt ved Sagens første Behandling, skjøndt selve Striden maatte komme til Behandling og Afgjørelse, var gaaet noget ind paa nogle andre Spørgsmaal. Det ene er det, om alle de Kir-

ker, der siges at eie sig selv, ere stillede ganske paa samme Vilkaar, og om deres Midler ere saa ganske af samme Art, at de samme Bestemmelser kunne gjælde for dem alle. Der er nu den Forskjel, at der er nogle af disse Kirker, som fra ældre Tid have Eiendomme, der aldeles ikke høre med til deres Karakter som Sognkirker og altsaa heller ikke høre med til deres Karakter som Kirker, der staae i Forbindelse med en vis Kommune. De saakaldte Domkirker have flere Eiendomme, der hidvære fra en Tid, da de ikke vare Kirker for den enkelte Menighed, men for hele Stiftet. Paa denne Maade eier Roskilde Domkirke sine betydelige Eiendomme. Der er derimod andre Kirker, der eie sig selv, men hvis hele Formue har sin Oprindelse fra den enkelte Menighed og Kommune. Af denne Bestaffenhed er, maaskee med en ringe Undtagelse, idet der kan være en Bestanddeel af Formuen, som jeg ikke kjender, men i det Væsentlige i alt Fald, Storehedinge Kirkes Eiendomme. Dens Formue berøer ikke paa, at den har faaet Noget andetstedsfra, men den har et saa overordentligt stort tiendepligtigt Areal, at den ved denne store Tiende er bleven meget rig. Paa samme Maade forholder det sig med Kirkerne paa Bornholm, der eie sig selv; de have slet Intet andetstedsfra. Det kan maaskee være vanskeligt at træffe Bestemmelser angaaende dette Forhold, men det vil dog maaskee vise sig at være Overveieelse værd, især naar vi komme til det andet Spørgsmaal, nemlig om Reciprociteten. Retten til at faae Understøttelse er nemlig, baade som Lovudkastet er forelagt af Ministeren, og som det foreslaaes af Udvalget, betinget af to Ting, nemlig først af, at Kirken eier sig selv, og dernæst af, at dens Bevarelse som offentlig Mindesmærke er af Bigtighed. Denne sidste Egenskab besidder f. Ex. Roskilde Domkirke og den Kirke, som der vel allerførst er tænkt paa ved dette Lovudkast, og som jeg talter den ærede Minister for at han har tænkt paa, nemlig Viborg Domkirke. Men der er jo andre Kirker, som eie sig selv, som ere ganske simple Sognkirker, og hvis Bevarelse aldeles ingen Betydning har, naar der er Spørgsmaal om dem som offentlige Mindesmærker, men derimod kun forsaavidt